

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA OKOLIŠA I TURIZMA

2024.

Broj: 01-02-06-11-1-3150-7/24

Sarajevo, maj 2025.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	9
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	10
6.1	Izrada i donošenje budžeta i plana rada.....	10
6.2	Izveštavanje.....	11
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	11
7.1.1	Prihodi i primici	11
7.1.1.1	Neporezni prihodi	12
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	12
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	12
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	13
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	15
7.1.2.4	Nadzor i provjera namjenskog utroška sredstava transfera realizovanih u prethodnom periodu	20
7.1.2.5	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava finansijske pomoći dodijeljenih subjektima turističko-ugostiteljskog sektora po Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu.....	21
7.1.2.6	Kapitalni transferi	23
7.2	BILANS STANJA.....	25
7.2.1	Stalna sredstva	25
7.2.1.1	Stalna sredstva	25
7.2.1.2	Dugoročni plasmani	26
7.2.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	26
7.2.3	Popis imovine i obaveza	26
8.	JAVNE NABAVKE	27
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	29
V.	PRILOZI	30
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	30
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	30

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2024. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2024. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizorske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministrica je odgovorna za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 17/25). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva okoliša i turizma za 2024. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2024. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Dio tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 623.419 KM planiran je i evidentiran na pogrešnim pozicijama unutar tekućih i kapitalnih transfera. Također, Budžetom su planirani i realizovani tekući transferi u iznosu od 234.723 KM, iako se dodjela sredstava vršila za kapitalne svrhe. Ovo za posljedicu ima da finansijski izvještaji ne daju tačne podatke o transferima, prema njihovoj namjeni i korisnicima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2024. godinu (tačke 6.1 i 7.1.2.3 Izvještaja);
2. Dodjela sredstava korisnicima kapitalnih transfera za razvoj turizma vršena je bez utvrđenih potkriterija, čime nije osigurana transparentna dodjela sredstava u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2024. godinu (tačka 7.1.2.6 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Rokovi za kontrolu namjenskog utroška sredstava po Javnom pozivu za podnošenje prijava za dodjelu finansijske pomoći poslovnim subjektima iz turističko-ugostiteljskog sektora u okolnostima pandemije COVID-19 su više puta produžavani. Krajnji rok za završetak nadzora je 31. 12. 2025. godine, prilikom čega je potrebno uvažiti prioritete postupanja u dijelu roka zastare za povrat nenamjenski utrošenih sredstava (tačka 7.1.2.5 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, ministrica je odgovorna da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 5. 2025. godine

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Nina Džidić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Mirza Kudić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Uspostaviti finansijsko upravljanje i kontrolu u dijelu koji se odnosi na primjenu načela razdvajanja dužnosti, a interne akte uskladiti sa zakonskim propisima, shodno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Tekuće i kapitalne transfere planirati i realizovati u skladu s kontnim planom utvrđenim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1
3.	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu iskaza sačinjavati na način da sadrže sve elemente, kako je propisano Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	7.
4.	Imenovati komisiju za izbor stručnjaka i njihov rad organizovati na način da osiguraju učešće nezavisnih predstavnika akademske zajednice, u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju uslova i kriterija za stavljanje na listu stručnjaka koji mogu biti imenovani u stručne komisije za ocjenu studija uticaja na okoliš.	7.1.2.2
5.*	Rješenja o imenovanju radnih tijela i izvještaje o radu sačinjavati kako je propisano Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.	7.1.2.2
6.	Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjem uređenju angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.	7.1.2.2
7.*	Intenzivirati aktivnosti na preispitivanju dokumentacije kojom je izvršeno pravdanje utroška sredstava finansijske pomoći, kao i aktivnosti na povratu sredstava koja nisu namjenski utrošena, u skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 i ugovorima zaključenim s korisnicima sredstava, uvažavajući rok zastare od pet godina.	7.1.2.5
8.	Utvrđiti jasne potkriterije za ocjenjivanje svih kriterija za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera, s ciljem objektivnog bodovanja i transparentnog izbora korisnika sredstava.	7.1.2.6
9.*	Postupke javnih nabavki planirati i provoditi blagovremeno, uzimajući u obzir period potreban za njihovo provođenje, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.	8.

*nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (četiri)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2024. godinu;
- Budžet FBiH za 2024. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH, član 33;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH, član 34;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak, član 10;
- Zakon o doprinosima, član 11;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalno ministarstvo okoliša i turizma osnovano je u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.² Vrší upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti FBiH, koji se odnose na: ekološku zaštitu zraka, vode i zemlje; izradu strategije i politike zaštite okoliša; standarde kvaliteta zraka, vode i zemlje; ekološko praćenje i kontrolu zraka, vode i zemlje; izradu strategije politike razvoja turizma i ugostiteljstva; praćenje turističkih tokova na domaćim i inostranim tržištima; usmjeravanje dugoročnog razvoja turizma u okviru cjelokupnog privrednog sistema i druge poslove utvrđene zakonom.

Pravilnikom o unutrašnjem uređenju, sa posljednjim izmjenama iz 2023. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost, uređen je način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta službenika i namještenika.

Sistematizovana su radna mjesta za 93 izvršioca, a na 31. 12. 2024. godine bilo je zaposleno njih 44. Budžetom FBiH za 2024. godinu planirani broj zaposlenih je 50.

Ministarstvom rukovodi ministrica Nasiha Pozder, imenovana 28. 4. 2023. godine.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Hamdije Čemerlića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2024. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima revizije, s prekidima u periodu od novembra 2024. godine do maja 2025. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2023. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i mišljenje s rezervom na usklađenost poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo Ured o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su djelimično preduzete mjere u skladu s planiranim aktivnostima.

² „Sl. novine FBiH“, br. 58/02, 19/03, 38/05, 02/06, 08/06, 61/06 i 48/11

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Poduzete su mjere predviđene Planom integriteta i sačinjen je pisani izvještaj o njihovoj realizaciji.
2.	Donesena je odluka o radnom vremenu i uspostavljene su evidencije o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.
3.	Prilikom formiranja popisnih komisija vodi se računa da se u komisije ne imenuju osobe koje su materijalno ili finansijski zadužene za sredstva koja se popisuju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
4.	Blagovremeno se vrši raspodjela sredstava tekućih transfera u cilju njihove efikasne realizacije i nadzora nad utroškom ovih sredstava.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Ministrica je formirala Komisiju koja je započela i djelimično provela aktivnosti na preispitivanju dokumentacije kojom je izvršeno pravdanje utroška sredstva finansijske pomoći, te su pokrenute aktivnosti povrata za nenamjenski utrošena sredstva u skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 i ugovorima zaključenim s korisnicima sredstava, kojima je regulisan način pravljanja dodijeljenih sredstava. Međutim, aktivnosti Komisije nisu okončane, a rok za završetak produžen je do kraja 2025. godine.
2.	Poduzete su aktivnosti na povratu sredstava koja nisu utrošena u skladu s utvrđenom namjenom, za isplate minimalnih bruto plaća i troškove poslovanja za period od 1. 7. 2020. do 31. 12. 2020. godine. Međutim, ove aktivnosti nisu okončane, s obzirom na to da korisnici nisu u potpunosti izvršili povrat sredstava.
Nerealizovane preporuke	
1.	Tekuće i kapitalne transfere planirati i realizirati u skladu s kontnim planom utvrđenim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
2.	Rješenja o imenovanju radnih tijela i izvještaje o radu sačinjavati kako je propisano Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.
3.	Postupke javnih nabavki planirati i provoditi blagovremeno, uzimajući u obzir period potreban za njihovo provođenje, u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Nakon izvršene revizije za 2024. godinu dato je ukupno devet preporuka, od čega je pet novih i četiri preporuke koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu (tri nerealizovane i dvije djelimično realizovane).³

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2024. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2024. godinu.

³ Dvije djelimično realizovane preporuke koje se odnose na pravdanje sredstava iz prethodnog perioda u skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 spojene su u jednu.

U pismu menadžmentu date su ukupno tri preporuke, od kojih su dvije implementirane, a jedna djelimično.

Implementacijom većeg broja preporuka datih u pismu menadžmentu Ministarstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Ministarstvo je donijelo Pravilnik o unutrašnjem uređenju kojim je uređena unutrašnja organizacija, vrste organizacijskih jedinica i njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta s opisom poslova, rukovođenje, ovlaštenja i odgovornosti u rukovođenju, stručni kolegij, saradnja u vršenju poslova, programiranje i planiranje rada, radni odnosi i disciplinska odgovornost, javnost rada i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad. Poslovi i zadaci iz nadležnosti Ministarstva vrše se u okviru osnovnih i unutrašnjih organizovanih jedinica: Kabinet ministra, Sektor okoliša, Sektor za okolišne dozvole, procjenu uticaja na okoliš i registre zagađivača, Sektor za turizam i ugostiteljstvo, Sektor za upravljanje otpadom i Sektor za pravne i opće poslove, ljudske resurse, budžet i finansije.

Ministarstvo radi s manjim brojem izvršilaca i popunjenošću radnih mjesta od 47% u odnosu na usvojeni Pravilnik, što može dovesti u pitanje obavljanje pojedinih procesa iz njegove nadležnosti. Budžetom FBiH za 2024. godinu odobrena su sredstva za 50 zaposlenika, a na 31. 12. 2024. godine bila su zaposlena 44 radnika. Ministarstvo je Agenciji za državnu službu FBiH u toku 2024. godine uputilo četiri zahtjeva za raspisivanje konkursa koji su okončani prijemom tri zaposlenika, dok je jedan postupak u toku.

Sačinjen je Registar rizika sa mapom procesa, u kojoj je dat opis procesa. Izvršeno je ažuriranje rizika i njihov unos u Aplikaciju PIFC.

Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura s ciljem uspostavljanja kontrolnih aktivnosti kao jedne od komponenti sistema internih kontrola. Pravilnik o popisu stalnih sredstava iz 2016. godine nije usklađen sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziju i FBiH u dijelu koji se odnose na rokove sačinjavanja izvještaja o popisu i njegovog dostavljanja nadležnoj finansijskoj službi.

Revizijom je utvrđeno da nije osigurana primjena načela razdvajanja dužnosti, s obzirom na to da su pojedini zaposlenici Odsjeka za budžet i finansije imenovani u komisije za ocjenjivanje prijava po javnim pozivima za dodjelu sredstava transfera i pravdanje utroška sredstava, što smanjuje mogućnost kontrole i povećava rizik nastanka nepravilnosti.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sačinjen je i dostavljen Federalnom ministarstvu finansija, u skladu s članom 10. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. U izvještaju su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole: vođenje evidencija obuka po zaposleniku, uključivanje rizika u plansku dokumentaciju, izradu procedura o kontroli sa obrascima za kontrolu, implementaciju OWIS sistema, uspostavu sistema izvještavanja najvišeg rukovodstva na osnovu saznanja iz samoprocjene, te poduzimanje potrebnih korektivnih aktivnosti u svrhu unapređenja sistema internih kontrola.

Postupajući po preporuci u Pismu menadžmentu, Ministarstvo je u februaru 2025. donijelo Plan razvoja finansijskog upravljanja i kontrole za 2025. godinu.

Shodno navedenom, konstatujemo da Ministarstvo nije uspostavilo sistem finansijskog upravljanja i kontrole u dijelu koji se odnosi na primjenu načela razdvajanja dužnosti i usklađivanje pojedinih internih akata sa zakonskim propisima.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- ***uspostaviti finansijsko upravljanje i kontrolu u dijelu koji se odnosi na primjenu načela razdvajanja dužnosti, a interne akte uskladiti sa zakonskim propisima, shodno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.***

Interna revizija

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁶ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁷ predviđeno je da će za Ministarstvo internu reviziju obavljati Jedinica za internu reviziju pri Federalnom ministarstvu finansija. Ministarstvo je bilo predmet revizije Jedinice za internu reviziju u 2024. godini za procese koji se odnose na popis imovine i obaveza i javnih nabavki.

Prevenција korupcije

Ministarstvo je u februaru 2023. godine usvojilo novi Plan integriteta. Koordinator zadužen za provođenje Plana integriteta dužan je najmanje jednom godišnje podnijeti pisani izvještaj o realizaciji mjera iz Plana. Ministarstvo je sačinilo Izvještaj o provedbi Plana integriteta i dostavilo ga 25. 10. 2024. godine Antikorupcionom timu Vlade FBiH.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Federalnom strategijom zaštite okoliša 2022-2032. godine obuhvaćena je šira oblast zaštite okoliša, koja je u skladu sa sedam tematskih oblasti pravne stečevine EU i skupom strateških aktivnosti, te uključuje: upravljanje vodama; upravljanje otpadom; biodiverzitet i zaštitu prirode; kvalitet zraka, klimatske promjene i energiju; hemijsku sigurnost i buku; održivo upravljanje resursima (uključujući poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo i rudarske aktivnosti); i upravljanje okolišem (kao horizontalnu politiku).

⁶„Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁷„Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Ministarstvo je putem Tekućeg transfera za zaštitu okoliša – Akcioni plan strategije okoliša planiralo finansiranje i provođenje aktivnosti u saradnji sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP), a koje se odnose na sljedeće: izrada plana upravljanja otpadom FBiH 2025-2030. godine; izrada studije identifikacije lokacija kontaminiranih opasnim otpadom u FBiH i proglašenje zaštićenog područja Prenj na teritoriji grada Konjica. Pored toga, putem Kapitalnog transfera za zaštitu okoliša – Akcioni plan strategije okoliša planirano je finansiranje i provođenje aktivnosti na podršci izgradnje novih i unapređenju rada postojećih regionalnih deponija za upravljanje otpadom i podrške sanacije i zatvaranja općinskih odlagališta komunalnog otpada i prilagođavanje regionalnom konceptu upravljanja otpadom. Za navedene aktivnosti izvršena je dodjela sredstava tekućih i kapitalnih transfera, a okončanje njihove realizacije planirano je do kraja 2025. godine.

Strategijom razvoja turizma u FBiH 2022-2027. godine predviđen je ubrzan rast i razvoj sektora turizma, sa utvrđenim prioritetima i mjerama; opisane su mjere sa indikativnim područjima djelovanja; utvrđeni strateški projekti; indikatori za monitoring rezultata mjera; te prikazani razvojni efekti. U vezi s tim, Ministarstvo je u toku 2024. godine provelo javne pozive za dodjelu sredstava tekućih i kapitalnih transfera za razvoj turizma, što je detaljnije obrazloženo u tačkama 7.1.2.3 i 7.1.2.4 Izvještaja.

Vlada Federacije BiH je na prijedlog Ministarstva donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima ispuštanja voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije.⁸

U toku 2024. godine usvojeni su Zakon o zaštiti zraka i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom.⁹

Ministrica je donijela Pravilnik o izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom,¹⁰ i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupcima i mjerama u slučaju akcidenata na vodama i obalnom vodnom području.¹¹

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje budžeta i plana rada

Budžetom FBiH za 2024. godinu¹² Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 12.018.221 KM. Odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode (4.500.000 KM), kapitalne transfere (4.000.000 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (2.263.901 KM), doprinose poslodavca i ostale doprinose (202.320 KM), izdatke za nabavku stalnih sredstava (612.000 KM) i izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (440.000 KM).

Rješenjem o unutrašnjoj preraspodjeli sredstava iz Budžeta FBiH za 2024. godinu, koje je donio federalni ministar finansija 30. 7. 2024, sredstva Ministarstva umanjena su za 30.000 KM na poziciji izdataka za nabavku stalnih sredstava u obliku prava, a uvećana na poziciji ugovorenih i drugih posebnih usluga u istom iznosu.

Ukupna raspoloživa sredstva Ministarstva u 2024. godini iznosila su 11.237.081 KM.

Ministarstvo je na osnovu Trogodišnjeg plana rada za 2024-2026. sačinilo Godišnji plan rada za 2024. godinu.

Na poziciji tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša (program 5) planirana su i evidentirana sredstva za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 234.723 KM, umjesto na poziciji kapitalnih transfera. Osim toga, na poziciji tekućih transfera drugim nivoima vlasti – transfer za razvoj turizma evidentiran je u iznosu od 561.019 KM, a odnosi se na transfere neprofitnim organizacijama, kao i kapitalni transfer za razvoj turizma na poziciji drugim nivoima vlasti u iznosu od 62.400 KM, koji se odnosi na neprofitne organizacije.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 1/24

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 72/24

¹⁰ Sl. novine FBiH“, br. 58/24

¹¹ Sl. novine FBiH“, br. 70/24

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 7/24

Revizijom smo konstatovali da Ministarstvo prilikom planiranja budžeta tekuće transfere ne klasificira u zavisnosti od njihove namjene i korisnika, u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH,¹³ što je obaveza utvrđena članom 20. Zakona o budžetima u FBiH i odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.¹⁴ To je za posljedicu imalo da transferi nisu knjigovodstveno evidentirani na propisanim pozicijama, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačne podatke o transferima, prema njihovoj namjeni i korisnicima.

Preporuka:

- *tekuće i kapitalne transfere planirati i realizovati u skladu s kontnim planom utvrđenim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2 Izvještavanje

Godišnji izvještaj o radu Ministarstva za 2024. sačinjen je i dostavljen Federalnom zavodu za programiranje razvoja.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finansijske izvještaje za 2024. i dostavilo ih nadležnim institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta nije iskazano procentualno izvršenje za većinu pozicija rashoda i izdataka. U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, nije u potpunosti obrazloženo izvršenje budžeta i analiza odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda, primitaka, finansiranja, rashoda i izdataka. Nisu prezentovane detaljne informacije za pojedine značajne stavke izdataka, kao što su tekući i kapitalni transferi. Navedeno nije u skladu sa odredbama članova 26. i 30. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

U godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta za 2024. nije iskazano procentualno izvršenje za većinu pozicija rashoda i izdataka, a u Analizi iskaza nisu navedena obrazloženja značajnijih pozicija troškova, kao što su tekući i kapitalni transferi, kako je propisano članovima 26. i 30. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.¹⁵ Također, Budžetom za 2024. godinu planirani su namjenski prihodi u iznosu od 50.000 KM, koji nisu iskazani u GIB-u.

Periodični izvještaji dostavljeni su u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu iskaza sačinjavati na način da sadrže sve elemente, kako je propisano Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2024. iskazani su prihodi i primici u iznosu od 96.807 KM i u cijelosti se odnose na neporezne prihode.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14 i 99/23

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14 i 66/23

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18, 3/21 i 97/23

7.1.1.1 Neporezni prihodi

Neporezne prihode najvećim dijelom čine: prihodi od uplata za polaganje ispita voditelja poslovnice putničkih agencija i turističkog vodiča (52.450 KM), prihodi od izdavanja okolišnih dozvola (44.357 KM).

Ovi prihodi nastaju iz osnova obavljanja poslova iz nadležnosti, u skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o turističkoj djelatnosti, a odnose se na procjenu uticaja na okoliš, kao i na održavanje ispita za turističke vodiče i voditelje poslovnica putničke agencije. Uplaćuju se na depozitni račun Budžeta FBiH, u skladu s Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžetskih i vanbudžetskih fondova na teritoriju Federacije BiH. Prikupljena namjenska sredstva prenose se na podračun koji je otvoren u okviru Jedinственог računa Trezora, a kojim Ministarstvo raspolaže u skladu sa Uputstvom federalnog ministra finansija o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun u okviru Jedinственог računa Trezora.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2024. iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 10.873.251 KM.

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća za 2024. godinu su iskazane u iznosu od 1.636.333 KM. Izvršili smo uvid u obračun plaća i naknada zaposlenih za januar, juni, septembar i decembar 2024. godine.

Obračun plaća je regulisan Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH,¹⁶ Pravilnikom o plaćama i naknadama koje nemaju karakter plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika, namještenika i savjetnika federalnog ministra (u daljem tekstu: Pravilnik o plaćama i naknadama)¹⁷ i Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH (u daljem tekstu: Kolektivni ugovor).¹⁸

Pravilnikom o plaćama i naknadama propisano da se osnovna plaća uvećava za 0,5% za svaku započetu godinu penzijskog staža. Međutim, minuli rad se obračunava u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora, što znači da se obračunata plaća uvećava za iznos od 0,6% za svaku navršenu godinu do najviše 20%. U toku 2024. godine odredbe Pravilnika o plaćama i naknadama nisu bile usaglašene sa važećim Kolektivnim ugovorom u dijelu obračuna minulog rada, ali je Ministarstvo 24. 4. 2025. godine sačinilo prijedlog novog Pravilnika.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 242.763 KM, a odnose se na naknada za: topli obrok tokom rada (119.772 KM), prevoz sa posla (36.083 KM), regres za godišnji odmor (28.574 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (18.722 KM), troškova smještaja (17.940 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (10.136 KM), odvojeni život od porodice (6.000 KM) i pomoć u slučaju smrti (5.536 KM).

Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika je izvršeno blagovremeno i u skladu sa Zakonom o državnoj službi,¹⁹ Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH²⁰ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.²¹

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10 i 111/12, 20/17, 22/19 – odluka Ustavnog Suda i „Sl. glasnik BiH“, br. 45/10 i 111/12 i 20/17

¹⁷ Pravilnik o plaćama i naknadama koje nemaju karakter plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika, namještenika i savjetnika federalnog ministra iz 2010. godine i njegove izmjene i dopune iz 2012, 2013, 2020. i 2023. godine iz 2023. godine

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 98/23

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 77/06, 34/10, 4/12, 99/15 i 9/17

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 49/05 i 103/21

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 30/20

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 376.213 KM, od čega se 244.608 KM odnosi na ugovorene i druge posebne usluge. **Ugovorene i druge posebne usluge** se najvećim dijelom odnose na: izdatke za rad komisija (85.198 KM), porez na dohodak od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (49.979 KM), doprinose za PIO na primitke od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (29.524 KM), ostale izdatke za druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (25.034 KM), doprinose za zdravstveno osiguranje iz primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (17.036 KM) i usluge objavljivanja tendera i oglasa (9.125 KM).

Izdaci za rad u komisijama iskazani su u neto iznosu od 85.198 KM, a odnose se na naknade za rad u komisijama koje se finansiraju od uplata fizičkih i pravnih lica (60.556 KM) i za ostale komisije (24.642 KM). Po osnovu rada u komisijama zaposlenicima je isplaćena naknada u neto iznosu od 39.652 KM.

Pregled imenovanih komisija po posebnim zakonskim propisima

Naziv	Ostvareni prihodi	Neto naknada članovima komisija	Bruto naknada članovima komisija
Komisija za okolinske dozvole	44.357	39.648	49.986 ²²
Komisija za polaganje stručnog ispita za turističkog vodiča i voditelja poslovnice	52.450	20.908	25.756
Ukupno	96.807	60.556	75.742

Naknade za rad u komisijama koje se finansiraju od uplata fizičkih i pravnih lica, način naplate i angažovanja zaposlenika Ministarstva i drugih stručnih lica, kao i visina naknade, propisani su aktima Ministarstva.²³ Pravilnikom o utvrđivanju uslova i kriterija za stavljanje na listu stručnjaka koji mogu biti imenovani u stručne komisije za ocjenu studija uticaja na okoliš (u daljnjem tekstu: Pravilnik),²⁴ između ostalog, definisan je način imenovanja i mandat Komisije za izbor stručnjaka, uslovi za stavljanje na listu, izbor stručnjaka sa liste, sastav, način rada i visina naknade stručne komisije. Komisija za izbor stručnjaka za stavljanje na listu (u daljnjem tekstu: Komisija za izbor) sastoji se od najmanje pet članova, od kojih su dva iz Akademske zajednice, a tri iz Ministarstva. Ovlaštenje i odgovornosti Komisije za izbor odnosi se na utvrđivanje da li kandidat ispunjava uslove za stavljanje na listu i praćenje blagovremenog ažuriranja i objavljivanje liste stručnjaka. Pravilnikom je definisano da kandidati mogu dostavljati prijave za stavljanje na listu stručnjaka u kontinuitetu, a da Komisija za izbor razmatra pristigle prijave i ažurira listu stručnjaka najmanje jednom godišnje.

Uvidom u rješenje o imenovanju stalne stručne Komisije za ocjenjivanje podnesenih zahtjeva za certifikaciju²⁵ konstatovano je da, od ukupno sedam imenovanih (pet članova, jedan predsjednik i sekretar) na mandat od četiri godine, šest je zaposlenika. Prema obrazloženju ministarstva, jedan član, također zaposlenik Ministarstva, ima zvanje doktora nauka, ali u Komisiji ima status predstavnika akademske zajednice. Poslovnik o radu²⁶ (u daljnjem tekstu: Poslovnik) reguliše način rada i donošenje odluke o stavljanju na listu eksperata. U članu 6. Poslovnika, između ostalog, definisano je da se odluke donose dvotrećinskom većinom prisutnih članova sa pravom glasa, rad Komisije je moguć ako je prisutno više od polovine članova s pravom glasa, odlučivanje o izboru se vrši javnim glasanjem članova Komisije i rezultati se unose u Zapisnik.²⁷

²² Dio je finansiran od uplata iz prethodne godine.

²³ Pravilnik o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera, „Sl. novine FBiH“, br. 51/21, 96/22; Pravilnik o uvjetima i kriterijima za davanje ovlaštenja nositeljima izrade studije utjecaja na okoliš, načinu i kriterijima koje moraju ispunjavati nositelji izrade studije utjecaja na okoliš i visini naknade izdavanja ovlaštenja nositeljima izrade studije utjecaja na okoliš, „Sl. novine FBiH“, br. 19/22, 36/22; Pravilnik o stručnom ispitu za voditelje poslovnice putničke agencije, „Sl. novine FBiH“, br. 46/20; Pravilnik o stručnom ispitu za turističke vodiče, „Sl. novine FBiH“, br. 63/21, 34/24

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 63/21, 34/24

²⁵ Rješenje broj: 05/3-19-6-309/22 od 10. 5. 2022. godine

²⁶ Poslovnik broj: 05/3-19-6-309-1/22 od 31. 5. 2022. godine

²⁷ Kriteriji za izbor stručnjaka: dokaz o VSS, uvjerenje o radnom iskustvu, više od sedam godina u struci, dokaz o urađena najmanje četiri projekta/studije/plana, objavljene stručne i naučne radove u zbornicima radova i referentnim časopisima

Uvidom u Zapisnik od 1. 8. 2024. godine konstatovano je da je Komisija, sastavljena od zaposlenika, uključujući i zaposlenika s akademskim zvanjem i bivšeg zaposlenika prethodno angažovanog putem ugovora o djelu, bez učešća vanjskog predstavnika akademske zajednice odlučivala o imenovanju eksperta. U Zapisniku nisu navedeni podaci o priložnim dokazima o ispunjavanju uslova za kvalifikaciju, niti o glasovima članova Komisije za izbor.

Revizijom smo utvrdili da je Poslovnik Komisije za ocjenjivanje podnesenih zahtjeva za certifikaciju i stavljanje na listu eksperata uređen na način da o imenovanju eksperata koji se angažuju na ocjenama studija uticaja na okoliš zaposlenici Ministarstva mogu samostalno odlučivati, što je suprotno od suštinskih odredbi Pravilnika. Imajući u vidu značaj i ulogu eksperata u procesu odobravanja okolinskih dozvola, Ministarstvo je u obavezi uspostaviti i provoditi proceduru njihovog izbora u skladu s načelima transparentnosti i objektivnosti, te zapisnički evidentirati sve relevantne podatke u vezi imenovanja eksperata.

Preporuka:

- ***imenovati komisiju za izbor stručnjaka i njihov rad organizovati na način da osiguraju učešće nezavisnih predstavnika akademske zajednice, u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju uslova i kriterija za stavljanje na listu stručnjaka koji mogu biti imenovani u stručne komisije za ocjenu studija uticaja na okoliš.***

Ostale naknade članovima komisija koje su finansirane iz budžetskih sredstava iskazane su u iznosu od 24.642 KM, a odnose se u najvećoj mjeri na obavljanje poslova u komisijama za: javne nabavke (9.620 KM), interresorne grupe (3.836 KM), upravni odbor Projekta Energetska efikasnosti i vodoopskrbe (3.330 KM), popis stalnih sredstava, sitnog inventara, obaveza, potraživanja i novčanih sredstava u 2023. godini (2.960 KM), radne skupine za izradu kriterija za dodjelu grant sredstava (2.590 KM), disciplinsku komisiju (1.406 KM), komisiju za izbor državnog službenika (900 KM).

Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe²⁸ propisano je da akt o osnivanju, odnosno rješenje o imenovanju radnog tijela obavezno sadrži, između ostalog, imena i prezimena predsjednika i članova radnog tijela, kao i radno mjesto na koje je državni službenik ili namještenik raspoređen. Također, izvještaj o radu radnog tijela treba da sadrži podatke o broju i vremenu održanih sjednica radnog tijela, uključujući i podatke o broju prekovremenih sati ili sati rada u dane vikenda ili praznika, kao i podatke o prisustvu članova radnog tijela sjednicama i lica koja obavljaju stručne, odnosno administrativno-tehničke poslove za potrebe radnog tijela.

Uvidom u rješenja o imenovanju utvrdili smo da kod određenih komisija (npr. za provođenje postupka javne nabavke) nisu navedena radna mjesta na koja su državni službenici ili namještenici raspoređeni, kao i da izvještaji o radu radnih tijela ne sadrže podatke o broju prekovremenih ili sati rada u dane vikenda ili praznika. U uzorkovanim izvještajima o radu komisija i rješenjima o isplati navedeno je da su poslovi i zadaci obavljani van radnog vremena. Međutim, uvidom u evidencije radnog vremena za pojedine članove komisija ne možemo potvrditi da su zadatke obavljali van radnog vremena, kao što je slučaj s komisijom za javne nabavke. To nije u skladu s članom 8. Uredbe, prema kojem članovima radnih tijela pripada naknada samo pod uslovom da su zadatke za koje su zaduženi aktom o osnivanju radnog tijela obavljali izvan redovnog radnog vremena, zbog čega ne možemo potvrditi osnovanost isplate naknada za članove pojedinih komisija. Stoga konstatujemo da Ministarstvo nije dosljedno primjenjivalo odredbe Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe u dijelu sačinjavanja rješenja o imenovanjima i izvještaja o radu radnih tijela.

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15, 57/23, 28/24

Obračun i isplata naknada za rad imenovanim zaposlenicima u komisijama nisu imali tretman oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,²⁹ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,³⁰ Zakonom o doprinosima³¹ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa³² zbog stava Federalnog ministarstva finansija i zato što nisu osigurani preduslovi za obračun poreza i doprinosa. Također, zbog ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.

Preporuka:

- ***rješenja o imenovanju radnih tijela i izvještaje o radu sačinjavati kako je propisano Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.***

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad iskazani su u iznosu od 25.034 KM i odnose se na ugovore o djelu. Uvidom u jedan od četiri zaključena ugovora utvrdili smo da se odnosi na upravno-pravno rješavanje (izradu odgovora na tužbe, rješavanje predmeta u drugostepenom postupku, analizu predmeta i davanje preporuka i smjernica za dalje postupanje i sl.). Ova vrsta posla je je sistematizovana u okviru radne pozicije šefa odsjeka unutar Sektora za okolinske dozvole, procjenu uticaja na okoliš i registre zagađivača. Revizijom smo utvrdili da su ugovori zaključivani na mjesečnom nivou i za period preko osam mjeseci, na osnovu čega je isplaćeno 13.090 KM u neto iznosu. Drugi ugovori o djelu na osnovu kojih je isplaćen neto iznos od 11.000 KM odnose se na poslove unosa i ažuriranja arhive u OWIS sistem za period 2007–2023. godine. Ugovori su se zaključivali na mjesečnom nivou, a obuhvataju period od 11 mjeseci. Prema dostavljenoj informaciji vezanoj za ažuriranje elektronske arhive, s 31. 12. 2024. godine u OWIS sistem unesena je dokumentacija do polovine 2020. godine, i sa ovim poslovima se nastavlja dalje u 2025. godini. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da kod obje vrste ugovora imaju izvještaji s opisom i količinom odrađenog posla. Pravilnikom o unutrašnjem uređenju Ministarstva u okviru osnovne organizacione jedinice Sektora za pravne i opće poslove, ljudske resurse, budžet i finansije uređena je unutrašnja jedinica pisarnice u kojoj su sistematizovana četiri radna mjesta, a popunjena tri. U opisu poslova sistematizovanih radnih mjesta u okviru ove organizacione jedinice se navodi obavljanje svih zadataka vezanih za kancelarijsko poslovanje, uključujući i arhiviranje.³³

Izdatke po osnovu ugovora o djelu za poslove upravno-pravnog rješavanja i unos i arhiviranje u OWIS sistem u ukupnom iznosu od 24.090 KM ne smatramo opravdanim jer su ovi poslovi obuhvaćeni Pravilnikom o unutrašnjem uređenju Ministarstva.

Preporuka:

- ***za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjem uređenju angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.***

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi planirani su u iznosu od 4.500.000 KM, i odnose se na transfere drugim nivoima vlasti. Od navedenog iznosa se na transfer za razvoj turizma u FBiH odnosi 2.000.000 KM, na Akcioni plan Strategije okoliša 1.750.000 KM i na transfer Nacionalnom parku Una 750.000 KM. U skladu sa odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta u FBiH za 2024. godinu, Ministarstvo je sačinilo programe utroška sredstava tekućih transfera, koje je odlukama usvojila Vlada FBiH.

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

³⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 48/21, 77/21, 20/22, 57/22, 5/23, 85/23, 97/23, 36/24, 57/24, 101/24 i 11/25

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21, 6/23 i 28/23 – Odluka Ustavnog suda

³² „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21, 6/22 i 19/23

³³ Pozicija šefa pisarnice nije popunjena.

Tekući transferi i drugi tekući rashodi su iskazani u iznosu od 4.456.203 KM. Ovi transferi odnose se na transfer za razvoj turizma u Federaciji BiH (2.000.000 KM), Akcioni plan strategije okoliša (1.706.203 KM) i Tekući transfer za JP Nacionalni park „Una“ (750.000 KM).

Tekući transfer za razvoj turizma odobren je u iznosu od 2.000.000 KM Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa utroška sredstava od 30. 4. 2024. godine.³⁴ Raspodjela sredstava predviđena je za realizaciju pet programa, i to:

- Program podrške turističko-ugostiteljskim manifestacijama koje imaju internacionalni značaj za Federaciju BiH (konferencije, sajmovi, turističko-gastronomске i druge manifestacije) (700.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 1);
- Program podrške turističko-ugostiteljskim manifestacijama koje imaju značaj za domaći/ lokalni turizam (konferencije, sajmovi, turističko-gastronomске i druge manifestacije) (300.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 2);
- Program podrške konkurentnosti turističke i ugostiteljske djelatnosti kroz sufinansiranje specifičnog turizma-ruralnog i autohtonih ugostiteljskih djelatnosti u gradovima i u selima, kroz edukaciju, izradu projektne dokumentacije, tekuće održavanje, prilagođavanje objekta ekološki prihvatljivijim standardima, troškove usluga tekućeg održavanja objekta, nabavku i plasiranje autohtone ponude pića i hrane (500.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 3);
- Sufinansiranje promotivnog materijala iz oblasti turizma kroz brendiranje pojedinih mjesta, događaja i proizvoda u svrhu jačanja turističke ponude (250.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 4);
- Sufinansiranje videopromocije i brendiranje turizma FBiH (250.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 5).

Raspodjela sredstava za pet programa izvršena je na osnovu Javnog poziva od 9. 5. 2024, a odobrena su kako slijedi: Program 1 (965.310 KM); Program 2 (300.000 KM); Program 3 (234.690 KM); Program 4 (250.000 KM) i Program 5 (250.000 KM). Javnim pozivom je propisana dokumentacija koju su aplikanti bili dužni dostaviti prilikom prijave, te kriteriji s potkriterijima za bodovanje.

Ministrica je 20. 5. 2024. godine imenovala Komisiju za ocjenjivanje prijava pristiglih putem Javnog poziva. Ukupno je pristiglo 360 prijava, od čega je 207 ispunjavalo formalno-pravne uslove, a nakon pregleda i ocjene prijava sredstva su odobrena za 119 korisnika. Nakon provedene procedure izbora, 18. 7. 2024. godine donesena je Odluka o izboru korisnika sredstava, u kojoj su navedeni korisnici sa iznosima dodijeljenih sredstava. Odluka je objavljena na internet-stranici Ministarstva, u kojoj nije ostavljena mogućnost prigovora onih korisnika koji nisu izabrani. Iako nije ostavljena navedena mogućnost, Ministarstvo je razmatralo pristigle prigovore.

Programom 1. predviđena je podrška turističko-ugostiteljskim manifestacijama koje imaju internacionalni značaj za Federaciju BiH (konferencije, sajmovi, turističko-gastronomске i druge manifestacije). Na javni poziv mogla su se prijaviti pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije BiH sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma putem organizovanja manifestacija koje se održavaju u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2024. godine.

Kao svrha Programa utvrđena je promocija domaćih turističkih proizvoda i turističkih destinacija u cilju razvoja i unapređivanja turističke ponude FBiH kroz održavanje manifestacija, koje kao glavni motiv imaju povećanje posjetitelja na području Federacije BiH i razvoja održivog turizma. Kriteriji za dodjelu sredstava utvrđeni javnim pozivom su: tradicija organizovanja turističko-ugostiteljske manifestacije; broj učesnika i posjetitelja turističko-ugostiteljske manifestacije; trajanje turističko-ugostiteljske manifestacije; udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; faktori koji su uticali na turističku sezonu te regionalna zastupljenost i uspješnost destinacije. Kao dodatni kriterij za udruženja i fondacije utvrđeno je i dosadašnje iskustvo i rad u oblasti turizma i ugostiteljstva, te uspješnost u provođenju projekata iz oblasti turizma i ugostiteljstva.

³⁴ Odluka V broj 705/2024 od 30. 4. 2024. godine („Sl. novine FBiH“, br. 33/24)

Utvrđeni su sljedeći korisnici sredstava: pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije BiH, udruženja i fondacije (registrovane na teritoriji općine/grada, kantona, Federacije BiH i BiH) sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma putem organiziranja manifestacija koje se održavaju u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2024. godine. Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 25.000 KM do 75.000 KM.

Pristigle su prijave za 106 korisnika, od čega je odobreno 46 u ukupnom iznosu od 965.310 KM. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: Neprofitna nevladina Fondacija „Arheološki park Bosanska piramida Sunca“ Sarajevo (30.540 KM), „JU BKC KS“ Sarajevo (27.762 KM), Udruženje „Obojena klapa“ Sarajevo (27.762 KM), Fondacija „Sarajevo Navigator“ (27.762 KM) i Udruga „Blaž Enelogy“ Čitluk – Međugorje (26.373 KM). Izvršen je uvid u 17 aplikacija ukupne vrijednosti od 356.556 KM. Uvidom u odabrani uzorak 17 aplikacija, ukupne vrijednosti od 356.556 KM, utvrdili smo da su sredstva ovog programa odobrena u skladu sa utvrđenim kriterijima.

Program 2. odnosi se na podršku turističko-ugostiteljskim manifestacijama koje imaju značaj za domaći/lokalni turizam (konferencije, sajmovi, turističko-gastronomske i druge manifestacije), na koji su se mogla prijaviti pravna i fizička lica, registrovana na teritoriji Federacije BiH, sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma putem organiziranja manifestacija koje se održavaju u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2024. godine. Kao svrha Programa navedena je promocija domaćih turističkih proizvoda i turističkih destinacija u cilju razvoja i unapređivanja turističke ponude FBiH kroz održavanje manifestacija, koje kao glavni motiv imaju povećanje posjetitelja na području Federacije BiH razvoja održivoga turizma. **Korisnici sredstava** su pravna i fizička lica, registrovana na teritoriji Federacije BiH, udruženja i fondacije (registrovane na teritoriji općine/grada, kantona, Federacije BiH i BiH) sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma putem organiziranja manifestacija koje se održavaju u periodu od 1. 1. – do 31. 12. 2024. godine. Utvrđeni su sljedeći **kriteriji za raspodjelu sredstava:** tradicija organizovanja turističko-ugostiteljske manifestacije; broj učesnika i posjetitelja turističko-ugostiteljske manifestacije; trajanje turističko-ugostiteljske manifestacije; udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; faktori koji su uticali na turističku sezonu i regionalna zastupljenost i uspješnost destinacije. Kao **dodatni kriterij za udruženja i fondacije** utvrđeno je dosadašnje iskustvo i rad udruženja u oblasti turizma i ugostiteljstva te uspješnost u provođenju projekata iz oblasti turizma i ugostiteljstva. Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 10.000 KM do 25.000 KM.

Pristigle su prijave za 92 korisnika, od čega je odobreno 36 u ukupnom iznosu od 300.000 KM. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su sljedeći: Udruga „Eko ZH“ Široki Brijeg (10.714 KM), „CEM“ Centar za edukaciju mladih Travnik (10.714 KM), „Udruženje za sport i rekreaciju mladih Sarajevo“ (10.179 KM) i „Stožer vrana“ d.o.o. Kupres (10.179 KM). Uvidom u odabrani uzorak devet aplikacija ukupne vrijednosti od 75.535 KM utvrdili smo da su sredstva ovog programa odobrena u skladu sa utvrđenim kriterijima.

Program 3. odnosi se na podršku konkurentnosti turističke i ugostiteljske djelatnosti kroz sufinansiranje specifičnog turizma - ruralnog i autohtonih ugostiteljskih djelatnosti u gradovima i u selima, kroz edukaciju, izradu projektne dokumentacije, tekuće održavanje, prilagođavanje objekta ekološki prihvatljivijim standardima, troškove usluga tekućeg održavanja objekta, nabavku i plasiranje autohtone ponude pića i hrane. Svrha Programa je poboljšanje kvaliteta postojećih usluga na teritoriji Federacije BiH, primjena ekoloških standarda u poslovanju. Korisnici sredstava su iznajmljivači u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu koji imaju kategorizirane objekte (posjeduju Rješenje Federalnog ministarstva okoliša i turizma o ispunjavanju minimalnih tehničkih uslova, te vrsti i kategoriji objekta ili Rješenje nadležnog kantonalnog ili općinskog/gradskog organa), pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije BiH sa razrađenim projektima za razvoj i poboljšanje usluga na području Federacije BiH. Utvrđeni su sljedeći **kriteriji za raspodjelu sredstava:** autohtona turističko-ugostiteljska ponuda i proizvodi koji se nude; udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; žena nositeljica domaćinstva/ugostiteljske djelatnosti; mladi do 30 godina starosti nositelji domaćinstva/ugostiteljske djelatnosti; primjena ekoloških standarda u dosadašnjem poslovanju; sufinansiranje aplikanta iz sredstava transfera 2023. godine (ukoliko je koristio sredstva, ne dobija bodove). Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 5.000 KM do 25.000 KM.

Pristigle su prijave za 86 korisnika, od čega je odobreno 10 u ukupnom iznosu od 234.690 KM. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: Kuća za odmor „Nikšićka oaza“ (25.000 KM), Studio apartman u domaćinstvu „Villa Badžak“ (25.000 KM), Apartman u seljačkom domaćinstvu „Greenyard“ (25.000 KM), „Old Wood“ d.o.o. Kupres (25.000 KM) i „Genex-M“ d.o.o. Bugojno (25.000 KM). Uvidom u odabrani uzorak četiri aplikacije ukupne vrijednosti od 87.550 KM utvrdili smo da su sredstva ovog programa odobrena u skladu sa utvrđenim kriterijima.

Program 4. odnosi se na sufinansiranje promotivnog materijala iz oblasti turizma kroz brendiranje pojedinih mjesta, događaja (kampanje) i proizvoda u svrhu jačanja turističke ponude, u koji je moguće uključiti i bloggere i influensere. Svrha Programa je stvaranje prepoznatljivog turističkog brenda putem jačanja promotivnih aktivnosti razvoja turističke ponude na domaćem tržištu i u svijetu, kroz izradu štampanih i elektronskih promomaterijala (videa, brošura, banera, učešće na sajmovima i manifestacijama). Za **korisnike sredstava** predviđena su pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije BiH sa razrađenim projektima u oblasti turizma i ugostiteljstva. **Kriteriji za raspodjelu sredstava** su sljedeći: procjena dometa promotivnog materijala; udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; žena nositeljica djelatnosti u oblasti turizma i ugostiteljstva; mladi do 30 godina starosti nositelji djelatnosti; stvaranje novog proizvoda (nova vrijednost, originalnost). Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 10.000 KM do 30.000 KM.

Pristigle su prijave za 69 korisnika, od čega su odobrene 24 u ukupnom iznosu od 250.000 KM. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: „Biotrim“ d.o.o. Sarajevo – Hotel Nomad Bjelašnica (15.300 KM), O. D. „Adelina Bio“ Ilijaš (13.005 KM), „Inventa“ d.o.o. Sarajevo (13.005 KM), „Depo“ d.o.o. Sarajevo (12.239 KM) i „Termalna rivijera“ d.o.o. Ilidža (12.239 KM). Uvidom u odabrani uzorak pet aplikacija ukupne vrijednosti od 56.606 KM utvrdili smo da su sredstva ovog programa odobrena u skladu sa utvrđenim kriterijima.

Programom 5. predviđeno je sufinansiranje videopromocije i brendiranje turizma Federacije Bosne i Hercegovine. Kao svrha Programa utvrđeno je stvaranje prepoznatljivog turističkog brenda putem izrade videa i brendiranja turizma Federacije Bosne i Hercegovine, a predviđeni korisnici sredstava su pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije BiH u oblasti proizvodnje filmova, videofilmova i tv programa, djelatnosti snimanja zvučnog zapisa i izdavanja muzičkih zapisa. **Kriteriji za raspodjelu sredstava** su sljedeći: procjena dometa promotivnog materijala; udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; žena nositeljica djelatnosti u oblasti turizma i ugostiteljstva; mladi do 30 godina starosti nositelji djelatnosti; plan plasmana materijala; referentna lista izrađenih videa; oprema koja će biti korištena prilikom izrade videa. Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 150.000 KM do 250.000 KM.

Pristigle su prijave za sedam korisnika, od čega su odobrene tri u ukupnom iznosu od 250.000 KM. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: JP „RTV TK“ Tuzla (94.445 KM), „TIM SYSTEM“ d.o.o. Sarajevo (83.333 KM) i „Dig.it.in“ d.o.o. Sarajevo (72.222 KM). Uvidom u odabrani uzorak tri aplikacije ukupne vrijednosti od 250.000 KM utvrdili smo da su sredstva ovog programa odobrena u skladu sa utvrđenim kriterijima.

Na poziciji tekućih transfera na drugim nivoima vlasti – transfer za razvoj turizma evidentiran je iznos od 561.019 KM, a odnosi se na transfere neprofitnim organizacijama. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su rashodi planirani i evidentirani u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Tekući transfer drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša odobren je u iznosu od 1.750.000 KM, a iskazan u iznosu od 1.706.203 KM. Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2024. godinu utvrđeno je da se ovaj transfer realizuje u skladu sa odlukama koje donosi Vlada. Vlada je 30. 4. 2024. godine donijela Odluku o usvajanju programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele „Tekući transfer drugim nivoima vlasti – Akcioni plan strategije okoliša“. Predviđeno je ukupno sedam programa. Za programe 1, 2, 3, 6. i 7. u Odluci su navedeni korisnici sredstava, a programi 4. i 5. se realizuju na osnovu utvrđenih kriterija.

Programom 1. Sufinansiranje izrade Studije identifikacije lokacija kontaminiranih opasnim otpadom u Federaciji BiH planirana su sredstva u iznosu od 100.000 KM, koliko su i odobrena korisniku. Prema Odluci o usvajanju Programa utroška sredstava, osnovna svrha Projekta je identificirati „vruće tačke – hotspotove“ i predložiti model sanacije, odnosno zbrinjavanja opasnog otpada iz svih sektora privrede na području FBiH.

Programom 2. Sufinansiranje izrade Federalnog plana upravljanja otpadom za period 2025-2029. godine planirana su sredstva u iznosu od 200.000 KM, koliko su i odobrena. Svrha programa je izrada plana upravljanja otpadom Federacije Bosne i Hercegovine za period od 2025. do 2029. godine, koji mora biti usklađen sa Strategijom zaštite okoliša, odredbama Zakona o upravljanju otpadom, sa direktivama EU iz oblasti upravljanja otpadom, kojim se nastoji jačati prevencija i sprečavanje nastanka otpada, proširena odgovornost proizvođača, poticanje recikliranja i ponovne upotrebe otpada, postepeno smanjenje odlaganja otpada, zaštita zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta. Planom će se predvidjeti optimalna i savremena rješenja za nadogradnju postojećeg sistema upravljanja svim vrstama otpada. Utvrđeni vremenski okvir za realizaciju ove aktivnosti je 30. 6. 2025. godine.

Programom 3. Sufinansiranje izrade Stručnog obrazloženja za proglašenje zaštićenog područja Prenj, Grad Konjic planirana su sredstva u iznosu od 250.000 KM, koliko su i odobrena. Programom će se sufinansirati izrada stručnog obrazloženja za proglašenje zaštićenog područja planine Prenj na teritoriji općine Konjic.

U skladu sa Federalnom strategijom zaštite okoliša za period 2022-2032. godine, koja obuhvata tematsku oblast biološke raznolikosti i zaštite prirode, potrebno je povećati površinu zaštićenih područja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Sredstva su odobrena korisniku u iznosima u kojima su i planirani po programima. Korisnik i implementator sredstava za sva tri programa je Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP). Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava predviđeno je da će se sredstva dodijeliti na osnovu sklopljenog ugovora između Federalnog ministarstva okoliša i turizma i korisnika sredstava. Ugovor je potpisan u julu 2024. godine, sredstva su doznačena 26. 8. 2024, a krajnji rok završetka utvrđenih aktivnosti je kraj 2025. godine.

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju koja se odnosi na dodjelu sredstava za navedena tri programa konstatovano je da su dodijeljena u skladu sa Odlukom o usvajanju programa utroška sredstava.

Programom 4. Sanacija i uklanjanje nesanitarnih (divljih) odlagališta otpada koja se nalaze u Federaciji BiH planirana su sredstva u iznosu od 550.000 KM. Svrha programa je sufinansiranje projekata na sanaciji i uklanjanju nesanitarnih (divljih) odlagališta otpada na propisan i ekološki prihvatljiv način, u cilju otklanjanja opasnosti od zagađenja okoliša i zaštite zdravlja ljudi. Kriteriji za izbor projekta su: procijenjena količina i vrsta otpada; stepen ugroženosti okoliša u postojećem stanju i okruženju (blizina vode, naselja, zaštićenih područja, zaštićenih područja koja su u proceduri proglašenja, turističkih potencijala, poljoprivrednog zemljišta i dr.); ponuđeno tehničko rješenje (elaborat) za zbrinjavanja otpada; visina obezbijeđenih vlastitih finansijskih sredstava ili visina sredstava obezbijeđenih iz drugih izvora. Bodovanje je vršeno na osnovu dokumentacije subjekata sa utvrđenim parametrima, koja se odnosi na projekat sanacije i uklanjanja nesanitarnih odlagališta. Predviđeni korisnici sredstava su kantoni, gradovi i općine na području Federacije BiH na čijem području se nalaze divlja odlagališta.

Programom 5. Podrška boljem funkcioniranju upravljanja uspostavljenim zaštićenim područjima u Federaciji BiH, iz nadležnosti nižih nivoa vlasti planirana su sredstva u iznosu od 500.000 KM. Svrha programa je sufinansiranje projekata kojim će se poboljšati način upravljanja uspostavljenim zaštićenim područjima u Federaciji BiH, očuvanje biodiverziteta, geodiverziteta zaštićenog područja i jačanje javnih ustanova koje njima upravljaju iz nadležnosti nižih nivoa vlasti. Predviđeni korisnici sredstava su institucije i općine koje upravljaju zaštićenim prirodnim područjima u Federaciji BiH.

Kriteriji za izbor projekata su: akt o proglašenju zaštićenim područjem; plan upravljanja zaštićenog područja; pismo preporuke nadležnog kantonalnog ministarstva; pripremljenost i relevantnost projekta, usklađen sa aktivnostima iz Akcionog Plana upravljanja; jasno definirani očekivani rezultati i efekti koji će se postići realizacijom projekta; održivost projekta; doprinos u ispunjavanju ciljeva i aktivnosti Strategije i Akcionog plana za zaštitu biološke raznolikosti Federacije BiH; dokaz da je osigurana najmanje jedna četvrtina novčanih sredstava u odnosu na ukupnu vrijednost projekta; dosadašnje iskustvo podnositelaca u provođenju istog ili sličnih programa ili projekata.

Javni poziv za odabir korisnika sredstava po programima 4. i 5. objavljen je 10. 5. 2024. godine. Za Program 4. pristiglo je deset prijava, a nakon njihove selekcije i ocjene sredstva su dodijeljena za tri korisnika u ukupnom iznosu od 291.849 KM. Za Program 5. pristiglo je šest prijava, a nakon selekcije i ocjene sredstva su dodijeljena za tri korisnika u ukupnom iznosu od 327.724 KM. Nakon dodjele sredstava za navedena dva programa, ostalo je neutrošeno ukupno 430.428 KM (258.151 KM za Program 4. i 172.276 KM za Program 5). Novi javni poziv raspisan je 24. 7. 2024. godine, na koji su se prijavila četiri subjekta za Program 4. i tri subjekta za Program 5. Nakon drugog javnog poziva, ukupno je odobreno 386.631 KM (258.150 KM za četiri korisnika po Programu 4. i 128.481 KM za dva korisnika po Programu 5).

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju za odobrena sredstva po Programu 5. za dva korisnika dodijeljena sredstva su za kapitalne namjene u iznosu od 234.723 KM. Naime, korisniku JU Zaštićeni pejzaž Konjuh dodijeljena su sredstva u iznosu od 56.000 KM za izgradnju dječijih igrališta, a Kantonalnoj javnoj ustanovi za zaštićena prirodna područja Kantona Sarajevo za nabavku vozila i opremanje slobodnostojećeg montažno-demontažnog objekta u iznosu od 178.723 KM.

Revizijom smo utvrdili da su za Program 5. Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti – Akcioni plan strategije okoliša sredstva odobrena za kapitalne izdatke korisnika sredstava u iznosu od najmanje 234.723 KM, zbog čega rashodi nisu planirani, niti evidentirani u skladu s važećim kontnim okvirom, propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Tekući transfer za JP Nacionalni park „Una“ iskazan je u iznosu od 750.000 KM. Zakonom o Nacionalnom parku „Una“, osnovna prava, u ime Federacije BiH, vrši Vlada FBiH, a sredstva za finansiranje troškova za rad i funkcionisanje Nacionalnog parka osiguravaju se iz Budžeta FBiH. Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava transfera donijela je Vlada FBiH 9. 6. 2024. godine, a Ministarstvo je sa JP Nacionalni park „Una“ 4. 7. 2024. zaključilo Ugovor o prenosu odobrenih sredstava za finansiranje programskih aktivnosti. Planom poslovanja JP Nacionalni park „Una“ za 2024. godinu, koji je Ministarstvo potvrdilo 1. 2. 2024, utvrđeni su prihodi i rashodi u iznosu od 2.670.000 KM. Uvidom u dostavljeni Izvještaj konstatovali smo da su sredstva utrošena za predviđene namjene (troškove bruto plaća i naknada plaća) u doznačenom iznosu.

Na poziciji Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti – Transfer za razvoj turizma evidentiran je iznos od 561.019 KM koji se odnosi na transfere neprofitnim organizacijama, a za Program 5. Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti – Akcioni plan strategije okoliša sredstva su odobrena za kapitalne izdatke u iznosu od najmanje 234.723 KM. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su rashodi planirani i evidentirani u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je opisano u tački 6.1 Izvještaja, gdje je data preporuka.

7.1.2.4 Nadzor i provjera namjenskog utroška sredstava transfera realizovanih u prethodnom periodu

Ministrica je 3. 4. 2024. godine donijela Rješenje o imenovanju Komisije za nadzor i provjeru namjenskog trošenja dodijeljenih sredstava putem **Transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Transfer za razvoj turizma u Federaciji BiH** za 2023, kojim su utvrđeni zadaci Komisije: priprema pregleda svih izvještaja u odnosu na svaki potpisani ugovor na osnovu kojeg su dodijeljena budžetska sredstva, priprema spiska korisnika koji nisu dostavili izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, planiranje terenskih posjeta korisnicima sredstava i izrada konačnog izvještaja o izvršenom nadzoru.

Komisija je sačinila preglede izvještaja, u kojima je navedeno da li su dostavljeni pojedinačni izvještaji korisnika i da li su sredstva utrošena namjenski. Osim toga, vršila je terenske obilaske u cilju potvrde namjenskog utroška sredstava. S obzirom na to da svi korisnici nisu bili opravdali sredstva do 31. 12. 2024. godine, kada je bio utvrđeni rok za završetak poslova, imenovana je nova Komisija Rješenjem od 24. 1. 2025. sa rokom završetka poslova do 31. 5. 2025. godine. Uvidom u dostavljene izvještaje i zapisnike o nadzoru i provjeri namjenskog utroška sredstava utvrdili smo da je Komisija obavljala poslove u skladu sa utvrđenim zadacima.

Rješenjem od 5. 2. 2024. godine imenovana je Komisija za nadzor i provjeru namjenskog utroška sredstava **Transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša** za 2023. godinu. Komisija je vršila uvid u dostavljene izvještaje o namjenskom utrošku sredstava, te je poduzimala aktivnosti na povratu sredstava koja nisu utrošena ili u slučaju nedostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku. Povrat sredstava po tekućem transferu za turizam za 2023. godinu su izvršila dva korisnika u ukupnom iznosu od 31.273 KM.

Kada je u pitanju pravdanje namjenskog utroška sredstava za 2024. godinu, ministrica je 3. 1. 2025. donijela Rješenje o imenovanju Komisije za poslove praćenja, evaluacije i namjenskog utroška dodijeljenih budžetskih sredstava putem Tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Transfer za razvoj turizma u Federaciji BiH, Kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Transfer za razvoj turizma u Federaciji BiH, Tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša i Kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša za 2024. godinu. Rok za završetak aktivnosti komisije je 31. 12. 2025. godine. Komisija je zaprimila narativne i finansijske izvještaje za pojedine korisnike te, u skladu sa zadacima, izvršila njihov pregled. Uvidom u uzorkovane izvještaje o namjenskom utrošku sredstava za tekuće transfere utvrđeno je da su korištena za predviđene namjene. Skrećemo pažnju da je realizacija aktivnosti još uvijek u toku, i da je rok za njihovu realizaciju godina dana od dana doznake sredstava na račun korisnika.

Javni pozivi su raspisani u maju, većina ugovora sa korisnicima sredstava potpisana je u augustu, a sredstva su im doznačena u septembru 2024. godine. Navedeno će za posljedicu imati da nadzor nad utroškom bude vršen do kraja 2025. godine.

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju koja se odnosi na pravdanje sredstava utvrđeno je da nije bilo aplikanata kojima su sredstva dodijeljena u 2024. godini, bez pravdanja njihovog utroška iz prethodnog perioda. Javnim pozivom nije predviđeno da aplikant neće moći učestvovati u raspodjeli ukoliko nije opravdao prethodno dobijena sredstva.

7.1.2.5 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava finansijske pomoći dodijeljenih subjektima turističko-ugostiteljskog sektora po Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu

Revizijom Ministarstva za 2021. godinu utvrđeno je, na osnovu podataka iz Porezne uprave FBiH o broju zaposlenih kod korisnika na 31. 12. 2020. godine (korisnici kojima su dodijeljena sredstva u iznosu većem od 10.000 KM), da su 42 korisnika sredstava finansijske pomoći u Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19³⁵ (u daljnjem tekstu: Uredba) utvrđenom periodu, 31. 12. 2020. godine u odnosu na 30. 9. 2020. godine, smanjila broj radnika za najmanje 139 i da Komisija za praćenje i evaluaciju utroška sredstava to nije utvrdila kao nenamjenski utrošak, niti je provela postupak povrata sredstava. Također, u okviru ostalih troškova poslovanja pojedini korisnici su iskazali razliku između ukupno isplaćenih plaća i minimalnih bruto plaća, što je komisija priznavala i nije iskazan povrat po ovom osnovu, a navedeno nije u skladu s Uredbom i ne može se potvrditi da je Ministarstvo izvršilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava finansijske pomoći.

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 74/20 i 21/21

Ministarstvo je u 2022. godini sačinilo informaciju za Vladu FBiH, nakon čega je Vlada FBiH 21. 7. 2022. godine donijela Zaključak kojim ostaje pri svojim ranijim zaključcima, i to: o usvajanju Izvještaja Ministarstva o izvršenom nadzoru od 20. 5. 2021. godine; datom tumačenju člana 5. stav 4. Uredbe o smanjenju broja zaposlenih, te da se smanjenje odnosi isključivo na otkaz ugovora od strane poslodavca po Zaključku od 3. 6. 2021. godine; Zaključku od 18. 11. 2021. godine kojim je usvojena Informacija Ministarstva – Komisije za nadzor o utvrđenom iznosu povrata sredstava u iznosu od 2.614.633 KM.

Ministrica je 10. 10. 2023. godine donijela Rješenje o imenovanju Komisije za kontrolu namjenskog utroška sredstava po Javnom pozivu za podnošenje prijava za dodjelu finansijske pomoći poslovnim subjektima iz turističko-ugostiteljskog sektora u okolnostima pandemije COVID-19.

Komisija je imala zadatak da preispita dokumentaciju kojom je izvršeno pravdanje utroška sredstava, a za nenamjenski utrošena sredstva provede postupak povrata u skladu sa Uredbom i ugovorima zaključenim sa korisnicima, kojima je regulisan način pravljenja dodijeljenih sredstava i poduzme aktivnosti na povratu sredstava koja nisu utrošena u skladu sa utvrđenom namjenom za isplate minimalnih bruto plaća i troškove poslovanja za period od 1. 7. 2020. do 31. 12. 2020. godine. Rok za izvršenje zadataka komisije bio je 15. 12. 2023. godine.

Imajući u vidu obimnost dokumentacije koja je predmet kontrole, navedena komisija nije obavila zadatke u utvrđenom roku, te je ministrica 5. 1. 2024. godine donijela novo Rješenje o imenovanju Komisije sa istim zadacima i rokom za završetak aktivnosti do 31. 12. 2024. godine. Međutim, ni u 2024. godini nisu okončane aktivnosti komisije zbog obimnosti dokumentacije koja je predmet kontrole, te je ministrica 9. 1. 2025. donijela novo Rješenje o imenovanju komisije za kontrolu, koja ima rok za završetak aktivnosti do kraja 2025. godine. S obzirom na to da su sredstva korisnicima dodijeljena u 2020. godini, skrećemo pažnju na to da je potrebno intenzivirati aktivnosti kontrole utroška sredstava uvažavajući rok zastare od pet godina.

Komisija je tokom 2024. godine vršila kontrolu subjekata sa šifrom djelatnosti „55.10 Hoteli i sličan smještaj“, kojima je dodijeljeno 19.503.038 KM za 192 subjekta. U 2024. godini pregledano je 38 korisnika za sredstva dodijeljena u okolnostima pandemije COVID-19. Za četiri korisnika upućeni su zahtjevi za povrat sredstava, od kojih su tri bila predmet inspekcijskog nadzora Budžetske inspekcije, nakon čega su sredstva vraćena u ukupnom iznosu od 48.082 KM, a jedan korisnik je vratio sredstva po osnovu zahtjeva Ministarstva u iznosu od 1.769 KM. Ukupno je pregledano 88 subjekata navedene djelatnosti, a povrat je izvršilo 55 subjekata u ukupnom iznosu od 379.196 KM.

Ukupan broj korisnika kojima su dodijeljena sredstva u iznosu od 30.000.000 KM i koji su predmet kontrole je 340. Prema prezentovanim informacijama, do okončanja revizije iskontrolisano je ukupno 150 korisnika kojima je dodijeljeno 20.124.129 KM, dok je za kontrolu preostalo još 190, na koje se odnosi 9.875.871 KM.

Revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo u toku 2024. godine provodilo aktivnosti kontrole dokumentacije koja je služila kao osnov za dodjelu sredstava finansijske pomoći, ali te aktivnosti nisu okončane, niti je okončan postupak za povrat sredstava u slučaju nezakonitog i nenamjenskog korištenja, kako je utvrđeno članom 38. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, s obzirom na to da je mandat Komisije produžen do 31. 12. 2025. godine. Napominjemo da je potrebno intenzivirati aktivnosti kontrole, kako ne bi nastupila zastara i prestala mogućnost povrata nenamjenski utrošenih sredstava.

Preporuka:

- ***intenzivirati aktivnosti na preispitivanju dokumentacije kojom je izvršeno pravdanje utroška sredstava finansijske pomoći, kao i aktivnosti na povratu sredstava koja nisu namjenski utrošena, u skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 i ugovorima zaključenim s korisnicima sredstava, uvažavajući rok zastare od pet godina.***

7.1.2.6 Kapitalni transferi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su kapitalni transferi u iznosu od 3.916.731 KM. Od navedenog iznosa se na kapitalni transfer Akcioni plan Strategije okoliša odnosi 2.000.000 KM, a na kapitalni transfer za razvoj turizma u FBiH 1.916.731 KM. Ministarstvo je sačinilo programe utroška sredstava kapitalnih transfera, koje je odlukama usvojila Vlada FBiH.

Kapitalni transfer drugim nivoima vlasti i fondovima – Akcioni plan Strategije okoliša odobren je u iznosu od 2.000.000 KM, koliko je i iskazan. Vlada je 21. 5. 2024. godine donijela Odluku o usvajanju programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele „Kapitalni transfer drugim nivoima vlasti – Akcioni plan strategije okoliša“, kojom su predviđena ukupno tri programa.³⁶

Programom 1. Podrška izgradnje novih i unapređenje rada postojećih regionalnih deponija za upravljanje otpadom u Federaciji BiH planirana su sredstva u iznosu od 1.216.000 KM. Programom će se sufinansirati izgradnja novih i unapređenje rada postojećih regionalnih deponija s pratećim sadržajima, čime će se unaprijediti usluge prikupljanja, sortiranja, obrade i deponiranja komunalnog otpada. Kriteriji za raspodjelu sredstava su: pripremljenost tehničke dokumentacije; projekt uključen u Program javnih investicija Federacije BiH; usklađenost projekta s prioritetima, ciljevima i aktivnostima Federalne strategije okoliša.

Projekti koje će se sufinansirati u okviru Programa 1. su:

- Izgradnja sanitarne regionalne deponije „Trešnjica“ u Goraždu u iznosu od 600.000 KM;
- Nabavka radne mašine – kombinirke za manipulisanje s otpadom na odlagališnoj plohi nove Regionalne deponije JP „Eko-Sep“ u Živinicama u iznosu od 250.000 KM;
- Projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje procjednih voda s odlagališta čvrstog otpada u okviru postojeće „Regionalne deponije Ubork“ u Mostaru u iznosu od 366.000 KM.

Programom 2. Podrška sanacije i zatvaranja općinskih odlagališta komunalnog otpada i prilagođavanje regionalnom konceptu upravljanja otpadom planirana su sredstva u iznosu od 784.000 KM. Svrha programa je sanacija i zatvaranje općinskih odlagališta komunalnog otpada na području Federacije BiH, čime će se spriječiti dalji negativni uticaji deponija na okoliš, ljudsko zdravlje.

Kriteriji za izbor projekta su: odobren plan prilagođavanja upravljanja otpadom, u skladu sa Pravilnikom o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnosti koje poduzima nadležni organ; pripremljenost tehničke dokumentacije; usklađenost projekta s prioritetima, ciljevima i aktivnostima Federalne strategije zaštite okoliša; projekt uključen u Program javnih investicija Federacije BiH ili kantona.

Planirani projekti koji će se sufinansirati u okviru Programa 2. su:

- Izgradnja sortirnice komunalnog otpada u Gradu Gračanica u iznosu od 400.000 KM;
- Sanacija i zatvaranja postojeće deponije komunalnog otpada Grada Lukavac i izgradnja pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja otpada u iznosu od 141.000 KM;
- Sanacija postojećeg i izgradnja novog sanitarnog odlagališta otpada Klepovica u Neumu s pristupnim putem u iznosu od 243.000 KM.

Sa korisnicima sredstava za navedena dva programa potpisani su ugovori kojima su utvrđena međusobna prava i obaveze. Sredstva će se doznavačati sukcesivno, u dijelovima po 50%, pri čemu je korisnik dužan do 15. 12. 2024. godine dostaviti Izvještaj o stepenu realizacije aktivnosti iz odobrenog projekta i dokumentaciju o pravdanju utrošenih sredstava iz prve tranše. Obaveza korisnika je da u roku od 30 dana nakon realizacije projekta, a najkasnije do 31. 12. 2025. godine, dostavi završni izvještaj o implementaciji projekta. Prema prezentovanoj dokumentaciji, prije isplate drugog dijela tranše, korisnici su dostavljali Izvještaj o stepenu realizacije aktivnosti iz odobrenog projekta i dokumentaciju o pravdanju utrošenih sredstava iz prve tranše.

³⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/24

Uvidom u uzorkovane aplikacije korisnika sredstava za navedena dva programa utroška sredstava kapitalnih transfera konstatovano je da su dodijeljena u skladu sa kriterijima utvrđenim programom utroška sredstava.

Kapitalni transfer za razvoj turizma odobren je u iznosu od 2.000.000 KM Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa utroška sredstava od 30. 4. 2024. godine.³⁷ Raspodjela sredstava predviđena je za realizaciju tri programa, i to:

- Sufinansiranje programa izgradnje infrastrukture za poboljšanje turističke ponude i specifičnosti razvoja turističkih destinacija, u ukupnom iznosu (1.600.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 1);
- Sufinansiranje podrške projektima u funkciji razvoja održivog turizma, na destinacijama od šireg prirodnog i kulturno-historijskog značaja za Federaciju BiH – radovi na rekonstrukciji, sanaciji i unapređenju objekata i lokaliteta te izrada projektne dokumentacije za navedene aktivnosti (200.000 KM) (u daljnjem tekstu Program 2);
- Sufinansiranje podrške projektima za nabavku sredstava za rad u svrhu promocije specifičnih oblika turizma, u ukupnom iznosu od 200.000 KM (u daljnjem tekstu Program 3).

Raspodjela sredstava za tri programa izvršena je na osnovu Javnog poziva od 9. 5. 2024. godine, a odobrena su kako slijedi: Program 1 (1.600.000 KM); Program 2 (200.000 KM) i Program 3 (200.000 KM). Javnim pozivom je propisana dokumentacija koju su aplikanti bili dužni dostaviti prilikom prijave, kao i kriteriji sa potkriterijima za bodovanje.

Ukupno je pristigla 161 prijava, od čega su 84 ispunile formalno-pravne uslove. Ministrica je 20. 5. 2024. godine imenovala Komisiju za ocjenjivanje prijava pristiglih putem Javnog poziva, koja je sačinila izvještaj i dala prijedlog odluke o izboru korisnika sredstava. Nakon pregleda i ocjene, sredstva su odobrena za 24 korisnika. Napominjemo da je realizacija transfera predviđena u dvije tranše. Uplata druge tranše vrši se nakon dostavljenog izvještaja o realizaciji prve. S obzirom na to da dva korisnika nisu dostavila izvještaje o realizaciji prve tranše, nisu dobila ni drugu, te je u konačnici ovaj transfer realizovan u iznosu od 1.916.731 KM. Nakon provedene procedure izbora, 21. 6. 2024. godine donesena je Odluka o izboru korisnika sredstava, u kojoj su navedeni korisnici sa iznosima dodijeljenih sredstava. Odluka je objavljena na internet-stranici Ministarstva.

Programom 1. Sufinansiranje programa izgradnje infrastrukture za poboljšanje turističke ponude i specifičnosti razvoja turističkih destinacija predviđeno je sufinansiranje pravnih i fizičkih lica registrovanih na teritoriji Federacije BiH sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma, jedinica lokalne samouprave, udruženja i fondacija. Svrha Programa je razvoj održivog turizma kroz poboljšanje standarda, kvalitete i specifičnih oblika turizma te stvaranje dodatne vrijednosti turističke destinacije. Utvrđeni kriteriji za raspodjelu sredstva su: udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; stepen spremnosti projekta za realizaciju u ugovorenom roku (dvije godine); promicanje i zaštita prirodnih datosti turističkih destinacija, te destinacija od kulturno-historijskog značaja, u funkciji razvoja turističke destinacije; uticaj projekta na brend i specifičnost destinacije; uspjehnost projekta u kontekstu zelenih politika, ekoloških standarda i održivog turizma. Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 100.000 KM do 350.000 KM.

Pristigle su prijave za 71 korisnika, od čega je odobreno njih deset. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: Općina Neum (224.181 KM), Zemaljski muzej BiH (183.441 KM) i Grad Ljubuški (173.248).

Uvidom u šest aplikacija, ukupne vrijednosti 1.039.468 KM, utvrdili smo da je za kriterij „stepen spremnosti realizacije projekta za realizaciju u ugovorenom roku (dvije godine)“ utvrđen maksimalan broj od 20 bodova, koji je bodovan na osnovu izjave korisnika. Prema prezentovanoj dokumentaciji, po navedenom kriteriju dodjeljivan je različit broj bodova, bez utvrđenih jasnih potkriterija bodovanja, što može imati uticaja na transparentnost prilikom dodjele sredstava.

³⁷ Odluka V broj 706/2024 od 30. 4. 2024. godine („Sl. novine FBiH“, br. 33/24)

Programom 2. Sufinansiranje podrške projektima u funkciji razvoja održivog turizma, na destinacijama od šireg prirodnog i kulturno-historijskog značaja za Federaciju BiH predviđeno je sufinansiranje pravnih i fizičkih lica registrovanih na teritoriji Federacije BiH sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma, jedinice lokalne samouprave, udruženja i fondacije. Svrha programa je razvoj održivog turizma i unapređenje objekata na destinacijama od šireg prirodnog i kulturno-historijskog značaja za Federaciju BiH. Kriteriji za dodjelu sredstava su: udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 20% od ukupne vrijednosti projekta; stepen spremnosti projekta; spremnost lokalne zajednice da podrži projekt; kulturno-historijski značaj lokaliteta. Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 30.000 KM do 75.000 KM.

Pristigle su prijave za 58 korisnika, od čega je odobreno njih šest. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: JU „Zavičajni muzej“ Travnik (38.463 KM) i Grad Sarajevo (36.538 KM). Izvršen je uvidom u odabrani uzorak tri aplikacije ukupne vrijednosti od 99.999 KM.

Uvidom u tri aplikacije, ukupne vrijednosti 99.999 KM, utvrdili smo da je za kriterij „stepen spremnosti projekta“ utvrđen maksimalan broj od 25 bodova, koji je bodovan na osnovu izjave korisnika. Prema prezentovanoj dokumentaciji, za taj kriterij dodjeljivan je različit broj bodova, bez utvrđenih jasnih potkriterija bodovanja, što može imati uticaja na transparentnost prilikom dodjele sredstava.

Programom 3. Sufinansiranje podrške projektima za nabavku sredstava za rad u svrhu promocije specifičnih oblika turizma predviđeno je sufinansiranje pravnih i fizičkih lica registrovanih na teritoriji Federacije BiH sa razrađenim projektima za razvoj održivog turizma, udruženja i fondacije. Svrha Programa je razvoj održivog turizma kroz nabavku opreme za unapređenje specifičnih oblika turizma radi stvaranja dodatne vrijednosti turističke destinacije. Kriteriji za raspodjelu sredstava su: udio vlastitih sredstava u iznosu od najmanje 50% od ukupne vrijednosti projekta; uticaj projekta na brend i specifičnost destinacije; uspješnost projekta u kontekstu zelenih politika, ekoloških standarda i održivog turizma; dosadašnje iskustvo i uspješnost aplikanta u provođenju projekata iz oblasti turizma i ugostiteljstva. Predviđena je dodjela sredstava po korisniku u iznosu od 10.000 KM do 30.000 KM.

Pristigle su prijave za 31 korisnika, od čega je odobreno njih osam. Korisnici koji su dobili najveći iznos sredstava su: „Old wood“ d.o.o. Kupres (30.000 KM), „Rafting Neretva-Eko vision“ Konjic (30.000 KM) i „Biotrim“ d.o.o. Sarajevo. Izvršen je uvid u uzorak tri aplikacije ukupne vrijednosti od 75.700 KM, za koje je utvrđeno da su odobrene u skladu sa utvrđenim kriterijima.

Uvidom u odabrane uzorke prethodnih programa kapitalnog transfera za razvoj turizma utvrdili smo da su kriteriji „stepen spremnosti projekta za realizaciju u ugovorenom roku (dvije godine)“ kod Programa 1. i „stepen spremnosti projekta“ kod Programa 2. bodovani na osnovu izjava korisnika, bez jasno utvrđenih potkriterija za dodjelu bodova, što može uticati na transparentnost dodjele sredstava. Navedeno nije u skladu s odredbama člana 4. Zakona o budžetima u Federaciji BiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2024. godinu.

Preporuka:

- ***utvrditi jasne potkriterije za ocjenjivanje svih kriterija za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera, s ciljem objektivnog bodovanja i transparentnog izbora korisnika sredstava.***

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

7.2.1.1 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima na 31. 12. 2024. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 444.763 KM (nabavne vrijednosti u iznosu od 5.148.082 KM, ispravke vrijednosti u 4.703.319 KM), koliko su iskazani i izvori sredstava.

U 2024. godini vrijednost stalnih sredstava je povećana za 73.194 KM putem izdataka za nabavku stalnih sredstava u obliku prava (31.500 KM), kompjuterske opreme (22.507 KM), softvera i licenci (13.079 KM), namještaja (5.499 KM), opreme za prenos podataka i glasa (609 KM). Na osnovu odluka o rashodovanju stalnih sredstava³⁸ usvojen je prijedlog za Komisije za rashodovanje stalnih sredstava i stavljanje van upotrebe stalnih sredstava u iznosu od 2.187.074 KM, i to: namještaja (1.477 KM), kompjuterske opreme (8.111 KM), ostale opreme (17.215 KM) i Studije izvodljivosti (2.160.271 KM).³⁹ Uvidom u odluke o rashodovanju kojima je odlučeno da se nematerijalna imovina u vidu strateških i planskih dokumenata fizički uništiti i Liste registraturne građe s rokovima čuvanja iz 2011. godine,⁴⁰ konstatovali smo da lista nije ažurirana u skladu s Pravilnikom o kancelarijskom poslovanju iz 2019. godine.⁴¹ **Skrećemo pažnju na to da je potrebno preispitati rokove čuvanja dokumentacije i uskladiti Listu registraturne građe s Pravilnikom o kancelarijskom poslovanju.**

7.2.1.2 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani su u finansijskim izvještajima iskazani u iznosu od 1.078.142 KM i odnose se na deponovana sredstva u Razvojnoj banci FBiH. Najveći dio ovih sredstava u iznosu od 1.000.000 KM odnosi se na depozit u skladu Protokolom koji je Ministarstvo potpisalo u decembru 2023. godine i Ugovora o formiranju namjenskog depozita sa Razvojnou bankom FBiH. Sredstva su namijenjena za dugoročno kreditiranje turističkog sektora u cilju razvoja održivog turizma u Federaciji BiH. Depozit će služiti za subvencioniranje kamate i jednokratne naknade za obradu kreditnog zahtjeva za kredite koje odobri Banka iz kreditne linije za dugoročno kreditiranje turističkog sektora, za finansiranje projekata iz oblasti turističko-ugostiteljske djelatnosti, pod sljedećim uslovima: iznos pojedinačnog kredita do maksimalno 500.000 KM, rok otplate osam godina, uključujući grejs period od 12 mjeseci, kamatna stopa 2,5% fiksno na godišnjem nivou i naknada za obradu zahtjeva 0,5% jednokratno na iznos odobrenog kredita. Sredstva su Banci doznačena 5. 3. 2024. godine, a u toku 2024. bio je jedan plasman po navedenom depozitu u iznosu od 8.767 KM, koji je odobrio Kreditni odbor Banke subjektu „Hotel Grand“ d.o.o. Sarajevo.

7.2.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.230.368 KM i odnose se na kratkoročne tekuće obaveze (1.037.531 KM), obaveze prema zaposlenima (168.953 KM) i kratkoročna razgraničenja (23.884 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze najvećim dijelom odnose se na obaveze po osnovu transfera (994.381 KM).

Obaveze prema zaposlenima odnose se na obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2024, koje su isplaćene u januaru 2025. godine.

7.2.3 Popis imovine i obaveza

Ministrica je 27. 11. 2024. godine donijela Odluku o popisu i obrazovanju komisija za popis. Odlukom je definisano da se formiraju: centralna popisna komisija, komisija za popis stalnih sredstava i sitnog inventara i komisija za popis obaveza, potraživanja i novčanih sredstava.

Komisije su po završetku aktivnosti dostavile izvještaje Centralnoj popisnoj komisiji, koja je sačinila Elaborat o popisu stalnih sredstava, potraživanja, obaveza i novčanih sredstava. U Elaboratu o konačnom popisu konstatovano je da nisu utvrđeni viškovi ili manjkovi prilikom popisa. Odluka o usvajanju konačnog izvještaja o popisu je donesena 12. 2. 2025. godine.

³⁸ Broj: 08/2-11-8-883/24 od 10. 1. 2025. i 30. 1. 2025. godine

³⁹ Na osnovu Odluke o rashodovanju iz prethodne godine u 2024. godini proknjižen je iznos od 1.337.676 KM

⁴⁰ Broj. 02-48-6-706/1-11 od 22.11.2011. godine

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 96/19

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju utvrdili smo da je godišnji popis obavljen u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

8. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki 26. 2. 2024. godine, ukupne procijenjene vrijednosti od 748.800 KM,⁴² a u toku godine su bile dvije njegove izmjene i dopune. Ukupna vrijednost planiranih javnih nabavki Ministarstva sa izmjenama i dopunama iznosi 1.046.496 KM. Pravilnikom o javnim nabavkama Ministarstva iz marta 2024. godine propisan je i uređen način provođenja javnih nabavki. Ministarstvo nema sistematizovano radno mjesto službenika za javne nabavke jer nema tu obavezu. U 2024. godini nabavke su planirane u iznosu preko 1.000.000 KM, zbog uvrštavanja otvorenog postupka Inventarizacija i geografska interpretacija vrsta i staništa u FBiH u Plan javnih nabavki za 2024, procijenjene vrijednosti 427.350 KM, koji je pokrenut u oktobru 2023. godine.⁴³

Pregled planiranih i provedenih postupaka, kao i revidirani uzorak, dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke		Provedene nabavke			Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka ⁴⁴	Iznos u KM	% u odnosu na plan	Broj postupaka	Iznos u KM
Direktni sporazum	23	90.086	39	48.905	54%	6	27.921
Konkurentski postupak	7	134.188	4	80.939	60%	3	77.778
Otvoreni postupak	6	777.778	2	59.829	8%	1	29.915
Aneks II	7	44.444	4	3.087	7%	0	0
Ukupno	43	1.046.496	49	192.760	18%	10	135.614

Revizijom je izvršeno ispitivanje usklađenosti deset provedenih postupaka ukupne vrijednosti 135.614 KM bez PDV-a, sa fokusom na provođenje procedure javne nabavke, pregled i ocjene ponuda i realizaciju zaključenog ugovora. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju utvrđene su nepravilnosti koje se najvećim dijelom odnose na blagovremenost planiranja i provođenja postupaka nabavki.

Nizak stepen realizacije Plana javnih nabavki (18,4%) rezultat je otkazanog postupaka Inventarizacija i geografska interpretacija vrsta i staništa u FBiH (427.350 KM), te kasnog pokretanja postupaka Inventarizacija vaskularne flore u FBiH (140.000 KM), Inventarizacije slatkovodnih riba u FBiH (90.000 KM) i Inventarizacija sisara – velikih zvijeri (180.000 KM). Ovi postupci planirani su u trećem kvartalu, a pokrenuti krajem godine i nisu okončani u 2024. godini. Prema dostavljenoj informaciji, postupak inventarizacije sisara je završen u aprilu 2025. godine, dok su postupci inventarizacije vaskularne flore i slatkovodnih riba u toku. Postupak nabavke geografske interpretacije vrsta i staništa je otkazan zbog neizvjesnosti osiguranja budžetskih sredstava, a Ministarstvo je u saradnji sa organizacijama koji podržavaju ove vrste projekata pokrenulo aktivnosti na osiguravanju uslova za ponovno pokretanje postupka.

⁴² Svi iznosi su bez uključenog PDV-a.

⁴³ Procijenjena vrijednost nabavki za 2025. godinu iznosi 713.500 KM.

⁴⁴ Razlika u broju planiranih i realizovanih postupaka se odnosi na servisiranje i registraciju vozila, gdje je Planom javnih nabavki planirana po jedna nabavka u ukupnom iznosu, dok je realizovano više postupaka manje vrijednosti.

Ministarstvo je planiralo postupke Inventarizacija vaskularne flore u FBiH (140.000 KM), Inventarizacije slatkovodnih riba u FBiH (90.000 KM) i Inventarizacija sisara – velikih zvijeri (180.000 KM) u trećem kvartalu 2024. godine. Navedeni postupci pokrenuti su krajem godine, zbog čega ugovori nisu potpisani u 2024. godini. Planiranje i pokretanje navedenih otvorenih postupaka nije izvršeno blagovremeno, s obzirom na to da nisu u obzir uzeti period donošenja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, kao ni rokovi u situacijama kada je izjavljena žalba. Na osnovu navedenog, utvrđeno je da Ministarstvo nije blagovremeno planiralo i provodilo nabavke, zbog čega je određeni dio postupaka nerealizovan, te je obuhvaćen Planom nabavki za 2025. godinu.

Preporuka:

- *postupke javnih nabavki planirati i provoditi blagovremeno, uzimajući u obzir period potreban za njihovo provođenje, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu Ministarstvo je 23. 5. 2025. godine dostavilo komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Komentari su dati na sve preporuke u Nacrtu izvještaja.

Uvaženo je i u konačan Izvještaj inkorporirano obrazloženje vezano za usklađivanje Pravilnika o plaćama i naknadama koje nemaju karakter plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika, namještenika i savjetnika s važećim Kolektivnim ugovorom u dijelu koji se odnosi na obračun minulog rada, s obzirom na to da je Ministarstvo dostavilo prijedlog novog pravilnika, koji je sačinjen 24. 4. 2025. godine.

Ministarstvo je navelo da će postupiti po datim preporukama, a pored toga dostavljena su i obrazloženja koja nisu uticala na izmjenu nalaza, a odnose se na:

- planiranje i realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, u kojem je navedeno da Ministarstvo nije jasno prepoznalo razliku u strukturi samih projekata za koja su odobrena sredstva, te da su pogrešno dodijeljena korisnicima tekućih umjesto kapitalnih transfera, a da će ubuduće voditi računa i odobrena sredstva planirati i realizovati u skladu sa kontnim okvirom utvrđenim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- imenovanje Komisije za izbor stručnjaka i organizaciju njihovog rada uz osiguranje učešća nezavisnih predstavnika akademske zajednice, u kojem je navedeno da je Rješenje o imenovanju komisije doneseno na period od četiri godine koji je istekao, te da su dva člana komisije penzionisana, zbog čega su u obavezi da donesu novo rješenje, prilikom čega će imenovati nove članove, uključujući dva člana akademske zajednice;
- intenziviranje aktivnosti na preispitivanju dokumentacije kojom je izvršeno pravdanje utroška finansijske pomoći i povrat sredstava koja nisu namjenski utrošena u skladu sa Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 i ugovorima zaključenim s korisnicima sredstava, u kojem je navedeno da se radi o 340 korisnika finansijske pomoći turističko-ugostiteljskog sektora čiju dokumentaciju za pravdanje utroška sredstava treba preispitati, što iziskuje značajan angažman. Navedeno je da je imenovana Komisija radila u okviru svojih mogućnosti i raspoloživosti članova, uzimajući u obzir brojne druge obaveze i aktivnosti njenih članova, te da će uložiti maksimalne napore da se postupi po ovoj preporuci.

Reviziju Federalnog ministarstva okoliša i turizma obavio je revizorski tim u sastavu: Senad Hasičić – vođa tima, i Zijada Brajić – članica tima.

Vođa tima

Senad Hasičić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija
Federacije BiH

Kimeta Bihorac, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrazac GIB

Identifikacioni broj: 4 2 0 1 0 9 9 4 7 0 0 0 3

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 8 4 1 1

Organizacioni broj: 6 1 0 1

Operativni broj: _____

Funkcionalni kod: 0 5 6 0

Fond: _____

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
Nadležno ministarstvo
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA
Potrošačka jedinica-glava
SARAJEVO
Sjedište potrošačke jedinice

☒ Pojedinačni obrazac

☐ Konsolidovani obrazac

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja od 01.01. do 31. 12. 2024. godine

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 35)	200		96.807,29	80.343,16	96.807,29	#DIV/0!
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201					
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (od 4 do 6)	202					
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203					
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204					
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205					
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206					
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207					
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208					
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209					
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210					
12	714100	Porez na imovinu	211					
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212					
14	716000	Porezi na dohodak	213					
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214					
16	719000	Ostali porezi	215					

17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216		96.807,29	80.343,16	96.807,29
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	217		0,49	0,16	0,49
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218		0,49	0,16	0,49
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219				
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220				
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221				
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222				
24	721600	Prihodi od privatizacije	223				
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224				
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225		96.806,80	79.193,00	96.806,80
27	722100	Administrativne takse	226			1.290,00	0,00
28	722200	Sudske takse	227			0,00	0,00
29	722300	Komunalne naknade i takse	228			0,00	0,00
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229			0,00	0,00
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230		52.450,00	57.500,00	52.450,00
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231		44.357,04	20.403,00	44.357,04
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232		-0,24		-0,24
34	723000	Novčane kazne	233			1.150,00	0,00
35	777000	Drugi tekući prihodi	234				
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235				
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	236				
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237				
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	238				
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239				
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240				
42	733100	Donacije	241				
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	11.406.221,00	10.800.057,46	10.027.440,36	-606.163,54
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	2.263.901,00	1.879.095,51	1.814.093,97	-384.805,49
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.926.843,00	1.636.332,79	1.524.967,69	-290.510,21

46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	337.058,00	242.762,72	289.126,28	-94.295,28
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	202.320,00	171.815,10	160.185,83	-30.504,90
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	440.000,00	376.213,34	392.411,56	-63.786,66
49	613100	Putni troškovi	248	35.000,00	34.785,01	33.703,04	-214,99
50	613200	Izdaci za energiju	249	0,00	0,00	0,00	0,00
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	58.000,00	50.694,09	53.519,49	-7.305,91
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	45.000,00	3.870,71	8.805,19	-41.129,29
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	30.000,00	14.154,52	12.829,52	-15.845,48
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	0,00	0,00	0,00	0,00
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	35.000,00	17.074,13	18.686,87	-17.925,87
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	17.000,00	11.026,42	9.482,63	-5.973,58
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	220.000,00	244.608,46	255.384,82	24.608,46
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	4.500.000,00	4.456.202,51	5.160.749,00	-43.797,49
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	4.500.000,00	4.456.202,51	5.160.749,00	-43.797,49
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259				
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260				
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261				
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262				
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263				
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264				
66	614800	Drugi tekući rashodi	265				
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	4.000.000,00	3.916.731,00	2.500.000,00	-83.269,00
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	4.000.000,00	3.916.731,00	2.500.000,00	-83.269,00
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268				
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269				
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270				
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271				
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272				
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273				
75	616000	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	274				
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275				
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276				
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277				
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278				

80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279						
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 41)	280						
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281						
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282						
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283						
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284						
86	811900	Ostali kapitalni primici	285						
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	612.000,00	73.193,74	11.945,00	-538.806,26	11,96	
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287						
89	821200	Nabavka građevina	288						
90	821300	Nabavka opreme	289	42.000,00	41.693,74	11.945,00	-306,26	99,27	
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290						
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	570.000,00	31.500,00	0,00	-538.500,00	5,53	
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292						
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	612.000,00	73.193,74	11.945,00			
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294						
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295						
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296						
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297						
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298						
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299						
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300						
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301						
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302						
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303						
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304						

106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305					
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306					
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307					
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308					
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309					
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310					
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311					
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312					
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314					
116	815000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315					
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316					
118	815200	Primici od inostranog zaduživanja	317					
119	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	318					
120	814000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319					
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320					
122	814200	Primici od inostranog zaduživanja	321					
123	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	322					
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323					
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324					
126	823200	Vanjske otplate	325					
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326					
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327					
129	823500	Otplata duga po izdatim garancijama	328					
130	823600	Otkup duga	329					
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330					
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331					
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332					

134	01	Opće javne usluge (od 137 do 142)	333					
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334					
136	012	Strana ekonomska pomoć	335					
137	013	Opće usluge	336					
138	014	Osnovno istraživanje	337					
139	015	liR Opće javne usluge	338					
140	016	Opće javne usluge n. k.	339					
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340					
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341					
143	02	Odbrana (od 144 do 148)	342					
144	021	Vojna odbrana	343					
145	022	Civilna odbrana	344					
146	023	Inostrana vojna pomoć	345					
147	024	liR Odbrana	346					
148	025	Odbrana n. k.	347					
149	03	Javni red i sigurnost (od 150 do 165)	348					
150	031	Policijske usluge	349					
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350					
152	033	Sudovi	351					
153	034	Zatvori	352					
154	035	liR Javni red i sigurnost	353					
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354					
156	04	Ekonomski poslovi (od 157 do 165)	355					
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356					
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357					
159	043	Gorivo i energija	358					
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359					
161	045	Transport	360					
162	046	Komunikacije	361					
163	047	Ostale industrije	362					
164	048	liE Ekonomski poslovi	363					
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364					
166	05	Zaštita životne sredine (167 + 172)	365	12.018.221,00	10.800.057,46	10.027.440,36	-1.218.163,54	

167	051	Upravljanje otpadom	366				
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367				
169	053	Smanjenje zagađenosti	368				
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369				
171	055	liR Zaštita životne sredine	370				
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	12.018.221,00	10.800.057,46	10.027.440,36	-1.218.163,54
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (od 174 do 179)	372				
174	061	Stambeni razvoj	373				
175	062	Razvoj zajednice	374				
176	063	Vodosnabdijevanje	375				
177	064	Ulična rasvjeta	376				
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377				
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378				
180	07	Zdravstvo (od 181 do 186)	379				
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380				
182	072	Vanbolničke usluge	381				
183	073	Bolničke usluge	382				
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383				
185	075	liR Zdravstvo	384				
186	076	Zdravstvo n. k.	385				
187	08	Rekreacija, kultura i religija (od 188 do 193)	386				
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387				
189	082	Usluge kulture	388				
190	083	Usluge emitovanja i izdavaštva	389				
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390				
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391				
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392				
194	09	Obrazovanje (od 195 do 202)	393				
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394				
196	092	Srednje obrazovanje	395				
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396				
198	094	Visoko obrazovanje	397				
199	095	Obrazovanje koje nije definisano nivoom	398				
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399				

201	097	liR Obrazovanje	400					
202	098	Obrazovanje n. k.	401					
203	10	Socijalna zaštita (od 204 do 212)	402					
204	101	Bolest i hendikepiranost	403					
205	102	Starost	404					
206	103	Nasljednici	405					
207	104	Porodica i djeca	406					
208	105	Nezaposlenost	407					
209	106	Stanovanje	408					
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409					
211	108	liR Socijalna zaštita	410					
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411					

U Sarajevu

Dana, 12.02.2025.

Hadžić Jakup

Certificirani računovođa

M.P.

Broj dozvole:

0226/5

dr. sc. Nasiha Pozder

Rukovodilac

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

FMOIT
Nadležno ministarstvo

Federalno ministarstvo okoliša i turizma Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Novo Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS
4201099470003

Identifikacioni broj
84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
6101

Organizacioni broj
0

Operativni broj
0560

Funkcionalni kod
10

Fond

Pojedinačni obrasci: ☐

Konsolidovani obrasci: ☐

BILANS STANJA
na dan 31.12.2024. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	1.230.368	2.874.760	42,80
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	463	193	239,90
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	0	607	
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	0	0	
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	1.228.697	2.872.752	42,77
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	1.208	1.208	100,00
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	1.522.905	1.599.418	95,22
12	011000	Stalna sredstva	011	4.069.940	5.334.422	76,30
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	3.625.177	4.821.913	75,18
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	444.763	512.509	86,78
15	020000	Dugoročni plasmani	014	1.078.142	1.086.909	99,19
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	1.078.142	1.086.909	99,19
18	031000	Vrijednosni papiri	017		0	
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018		0	
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019		0	
21	09	Dugoročna razgraničenja	020		0	
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	2.753.273	4.474.178	61,54

Kontrolni broj: 1013013547447

* 1 0 1 3 0 1 3 5 4 7 4 4 7 *
str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	1.230.368	2.874.760	42,80
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	1.037.531	2.702.170	38,40
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024		0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025		0	
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	168.953	153.577	110,01
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027		0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	23.884	19.013	125,62
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	1.522.905	1.599.418	95,22
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	444.763	512.509	86,78
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	1.078.142	1.086.909	99,19
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037			
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	2.753.273	4.474.178	61,54

Sarajevo-Novo Sarajevo, 12.02.2025.
Mjesto i datum

HADŽIĆ (SAFET) JAKUP
Certifikovani računovođa

Nasiha Pozder
Rukovodilac

0226/5
Broj dozvole

M.P.

061/157-836
Kontakt

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FBiH MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 08/2-11-6-763/24
Sarajevo, 23.05.2025. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

Ložionička 3
71 000 Sarajevo

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Federalnog ministarstva okoliša i turizma** za 2024. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog ministarstva okoliša i turizma**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.

Ul. Hamdije Čemerlića br.2, 71 000 Sarajevo, telefon 00 387 33 726 700, telefax 00 387 33 726 747,
e-mail: fmoit@fmoit.gov.ba, www.fmoit.gov.ba

- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Federalnog ministarstva okoliša i turizma** i koje je pokrenulo **Federalno ministarstvo okoliša i turizma** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Federalnom ministarstvu okoliša i turizma** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

